

Силабус
навчальної дисципліни
Методика навчання англійської мови у вищій
школі
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська))
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни обов'язкова

Викладач Ірин ШКОЛА
Кафедра іноземних мов і методики викладання
Контактний телефон +380 (66) 476012
E-mail викладача ireneshkola@gmail.com

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/ 90 год.	очна (денна)	12	12	66 год.	2 сем – екзамен
	заочна (дистанційна)	4	4	82	

Семестр: весняний

Мова навчання: англійська

Ключові слова: англійська мова, граматики англійської мови, аудіювання, читання, письмо, говоріння

Метою курсу є навчання професійно-методичній діяльності викладача вищої школи. Це включає систему професійних знань викладача вищої школи – предметно-методичні (знання особливостей навчання англійської мови у різних типах вищих навчальних закладів),

процедурні (доцільна послідовність навчаючих дій викладача та навчальних дій студентів) та професійно-методичні уміння та навички:

- уміння застосовувати різноманітні навчальні методи, форми, прийоми і засоби для навчання видів мовленнєвої

діяльності у різних типах вищих навчальних закладів;

- уміння реалізовувати розвиваючо-виховну функцію;

- уміння планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей типу вищого навчального закладу, комплексно здійснювати різні види індивідуалізації навчання;

- уміння аналізувати навчальний матеріал різних типів вищих навчальних закладів, об'єктивно оцінювати зміст,

засоби навчання в конкретному типі вищого навчального закладу;

- уміння реалізувати програми (навчальні, робочі) з урахуванням особливостей типу вищого навчального закладу.

Предметом навчальної дисципліни є підходи до навчання іноземної мови, принципи, методи, форми та засоби навчання іноземної мови у закладах вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- o теоретичну базу, яка включає крім методичних знань, знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного, філологічного і культурологічного циклів щоб сформулювати уявлення про цілі, зміст і структуру педагогічної діяльності викладача іноземної мови ЗВО будь-якого профілю;
- o загальні закономірності та специфічні особливості навчання іноземної мови на різних ступенях ЗВО різного типу;
- o сучасні тенденції мовної освіти в Європейському контексті, методичні напрями, методи, форми й засоби навчання іноземної мови філологічних і нефілологічних спеціальностей;
- o морфологічні та синтаксичні характеристики англійської мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- o застосовувати різноманітні навчальні методи, форми, прийоми і засоби для навчання видів мовленнєвої діяльності у різних типах вищих навчальних закладів;
- o реалізовувати розвиваючо-виховну функцію;
- o планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей типу вищого навчального закладу, комплексно здійснювати різні види індивідуалізації навчання;
- o аналізувати навчальний матеріал різних типів вищих навчальних закладів, об'єктивно оцінювати зміст, засоби навчання в конкретному типі вищого навчального закладу;
- o реалізувати програми (навчальні, робочі) з урахуванням особливостей типу вищого навчального закладу.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 02. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 03. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 06. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти</p>	<p>ПРН 3. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролює навчальні досягнення учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнього контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 5. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 6. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний</p>

ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ФК 01. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 04. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ПК 01. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК 06. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК 07. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

Зміст курсу:

Theme 1: Features of Teaching English in Language-Focused Higher Educational Institutions.

The aim and content of teaching English in language-focused institutions. Specific requirements for language proficiency. Stages of developing linguistic and communicative competence. Exercises and tasks for improving language skills. Methodological approaches to language material.

Understanding the complexity of language learning in a specialized environment. Language as a system of skills. Language as knowledge. Linguistic and metalinguistic awareness. Challenges in developing advanced language proficiency.

Introduction to advanced language material: Familiarizing students with complex grammatical structures, academic vocabulary, and stylistic devices. Introducing students to various registers and genres of language use. Exercises for improving integrated language skills. Online resources for advanced

language learning. Interactive language exercises focusing on academic and professional contexts.

Theme 2: Features of Teaching English in Non-Language-Focused Higher Educational Institutions

Strategies for developing English language competence in non-language majors. Methodological approaches to ESP (English for Specific Purposes). Understanding the role of English in professional contexts. Language skills for specific fields. Professional communication awareness. Challenges in developing professional language competence.

Characteristics of receptive and productive skills in professional contexts. Active and passive language requirements for different professions. Professional discourse and communication patterns. Specialized vocabulary and terminology. Stages of developing professional language skills.

Role of English in professional development: Significance and place of English in various fields of study. Importance of English proficiency at different career stages. Approaches to selecting and organizing profession-specific language material. Typical exercises for professional language development, their objectives, and implementation.

Developing professional communication skills: Introducing students to field-specific language use. Exercises for improving professional speaking and writing skills. Developing reading skills for professional literature. Online resources for ESP learning. Creating multi-level exercises using profession-specific materials. Lesson planning for ESP courses.

Topic 3: Developing Foreign Language Professional-Oriented Communicative Competence in Pre-service Language Teachers

The concept of foreign language professional-oriented communicative competence (FLPOCC). Components of FLPOCC: linguistic, sociolinguistic, pragmatic, and professional. Strategies for integrating language skills with professional knowledge.

Developing professional language skills: Techniques for teaching specialized vocabulary and terminology. Approaches to teaching academic writing and presentation skills. Methods for improving listening comprehension of professional discourse. Strategies for enhancing speaking skills in professional contexts.

Intercultural aspects of professional communication: Understanding cultural differences in professional settings. Developing intercultural awareness and sensitivity. Techniques for teaching cross-cultural professional communication.

Integration of content and language learning: Principles of Content and Language Integrated Learning (CLIL) in higher education. Designing tasks that combine language learning with professional content. Use of authentic materials from the professional field.

Assessment of FLPOCC: Developing criteria for evaluating professional language skills. Creating assessment tasks that reflect real-world professional scenarios. Use of portfolios and projects in assessing FLPOCC.

Topic 4: Types and Kinds of Lectures and Practical Classes in Language-Focused Higher Educational Institutions

Classification of practical English classes in higher education. Objectives and structure of different types of language classes. Planning and organizing various forms of practical language instruction.

Skill-specific classes: Designing and conducting classes focused on listening, speaking, reading, and writing. Integrating multiple skills in a single class. Approaches to teaching grammar and vocabulary in context.

Specialized language classes: Text analysis and interpretation classes. Translation and interpreting practice sessions. Classes for preparation for international language proficiency exams (IELTS, TOEFL, Cambridge exams).

Innovative class formats: Project-based learning in language classes. Organizing and facilitating discussions and debates. Use of technology in language teaching (e-learning platforms, virtual reality, mobile apps).

Lesson planning and evaluation: Developing effective lesson plans for different types of classes. Time management in language classes. Techniques for providing feedback and assessing student progress. Methods for evaluating the effectiveness of different class types and adapting teaching strategies accordingly.

Методи навчання: Словесні: монологічні та діалогічні (консультування, розповідь, бесіда дискусії).

Наочні: спостереження, демонстрація.

Практичні: моделювання, творчі завдання, тренувальні вправи, рольове та ігрове моделювання, робота з навчально-науковою літературою, робота з електронними інформаційними ресурсами, робота зі словниками, робота з підручниками.

Методи формування творчої діяльності.

Репродуктивні.

Проблемно-пошукові (кейси).

Методи стимулювання та мотивації навчання.

Дистанційні методи навчання: навчання за допомогою відео-конференцій, робота з електронними ресурсами, візуалізація інформації за допомогою мультимедійних технологій

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи; наявність підручника з дисципліни в паперовому форматі

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

50 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем самостійної роботи);

50 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	10	
Підсумковий контроль		
Екзамен	50	

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Види робіт	Кількість набраних балів						
	F	FX	E	D	C	B	A
Лекція 1	1	1	1	1	1	1	1
Лекція 2	0	1	1	1	1	1	1
Лекція 3	0	0	1	1	1	1	1
Лекція 4	0	0	0	1	1	1	1
Лекція 5	0	0	0	0	1	1	1
Лекція 6	0	0	0	0	0	1	1
Практичне заняття 7	0.5	1	2	3	4	5	6
Практичне заняття 8	0.5	1	2	3	4	5	6
Практичне заняття 9	0.5	1	2	3	4	5	6
Практичне заняття 10	0.5	1	2	3	4	5	6
Практичне заняття 11	0.5	1	1,5	2	3	4	5
Практичне заняття 12	0.5	1	1,5	2	3	4	5
Максимальна кількість набраних балів	4	8	14	20	31	34	40

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичних заняттях – 40 балів (за умови виконання всіх видів роботи, передбачених планом практичного заняття).

Таблиця 3. Розподіл набраних здобувачем балів під час контролю самостійної роботи

Самостійна робота № з/п	Кількість набраних балів						
	F	FX	E	D	C	B	A
1	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,5	1,7
2	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,5	1,7
3	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,5	1,7
4	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,5	1,7
5	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,4	1,6
6	0,3	0,6	0,8	1	1,2	1,4	1,6
Максимальна кількість набраних балів	1,8	3,6	4,8	6	7,2	8,8	10

Таблиця 4. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	15	20	25	30
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість набраних балів	20	30	40	50

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Рекомендована література

Основна:

1. Learning to Teach in University: Future English Teachers' Guidebook. Навчайся викладати у закладі вищої освіти: посібник викладачу англійської мови ЗВО: навчальний посібник до курсу «Методика навчання іноземних мов у закладах вищої освіти» другий та третій рівні вищої освіти / Калініна Л., Григор'єва Т., Папіжук В.; за заг. ред. Л. Калініної. Житомир: «Євро-Волинь». 2024. – 364 с.
2. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2018. 248 с.
3. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / [Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої]. К.: Ленвіт, 2011. 344 с.
4. Стандарт Вищої Освіти України. МОН України. Київ, 2023. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/osvita/vyscha-osvita/1719-2/>
5. Типова програма навчальної дисципліни "Методика навчання іноземних мов і культур у вищих навчальних закладах". Освітньо-кваліфікаційний рівень "Магістр". Київ, 2012. 48 с.
6. Council of Europe (2020), Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Companion Volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Режим доступу: <https://rm.coe.int/16802fc1bf>

Додаткова:

1. Вища Освіта України і Болонський процес / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Освіта, 2004. 384 с.
2. Дмітренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формуальному оцінюванні майбутніх учителів англійської мови. Молодь і ринок, 2024, 2 (222), 80-85. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742>
3. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2011. 414 с.
4. Закон України "Про вищу освіту" № 1556-vii від 01.07.2014. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Калініна, Л. В., Прокопчук, Н. Р., Кузьменко, О. Ю. Student-Friendly Professional Training of a New Generation School Teacher. Студенто-сприятлива професійна підготовка майбутнього вчителя англійської мови нового покоління. "Євро-Волинь", Житомир, 2023. 244 с
6. Майер Н. П. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови : теорія і практика : монографія. – К.: Вид-во Центр КНЛУ, 2015. 427 с.
7. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
8. Радишевська М. М. Педагогічна технологія формування інтерактивної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей в процесі професійної підготовки: навчально-методичний посібник / за заг. ред. І. В. Самойлюкевич. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. 89 с.
9. Школа І., Салюк Б., Шевченко М. 4 Elements in the ESL/EFL Classroom: a Teacher's Handbook of Activities. 4 елементи на уроці англійської мови: посібник активностей для вчителя. Житомир: Видавець ПП "Євро-Волинь", 2024. 106 с.
10. Basturkmen, H. (2014). Ideas and Options in English for Specific Purposes (ESL & Applied Linguistics Professional Series). New York and London: Routledge. 200 p. <https://doi.org/10.4324/9781410617095>
11. Vocanegra-Valle, A. (Ed.). (2020). Applied Linguistics and English for Specific Purposes: Trends, Perspectives and Teaching Innovations. London, UK: Bloomsbury Academic. 320 p. <https://doi.org/10.4324/9781410617095>
12. Digital Technologies for Teaching English as a Foreign/Second Language: a collective monograph. Цифрові технології навчання англійської мови як іноземної/другої мови: колективна монографія / Антоненко Н., Коноваленко Т., Король Т., Подосиннікова Г., Прокопчук Н., Салюк Б., Шевченко М., Школа І. (кол.авт.); за заг.ред. Школи І., Салюк Б. Житомир: Видавництво "Євро-Волинь", 2024. 352 с.
13. Hyland, K. (2019). English for Specific Purposes: Some Influences and Impacts. In X. Gao (Ed.), Second Handbook of English Language Teaching (pp. 337-353). Cham, Switzerland: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-02899-2_19
14. Jack C. Richards. Key Issues in Language Teaching. Cambridge University Press, 2015. 694 p.
15. Sherry Blok, Robyn Brinks Lockwood, Evan Frenedo. The 6 Principles for Exemplary Teaching of English Learners. Academic and Other Specific Purposes. TESOL International Association. 2020. 127 p.
16. Thornbury, Scott. How to Teach Speaking. Longman, 2011. 248 p.
17. Vorholt J. New Ways of Teaching Speaking. TESOL International Association. 2019. 269 p.

Інтернет ресурси:

1. Закон України "Про вищу освіту" № 1556-vii від 01.07.2014. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Erdem, C. (2019) Introduction to 21st Century Skills and Education. In C. Erdem, H. Bagci and M. Kocyigit (Eds) 21st Century Skills and Education (pp. 1-20) Cambridge Scholar Publishing [online]. URL: https://www.researchgate.net/publication/336148206_Introduction_to_21st_century_skills_and_education
3. The Essentials of Language Teaching: Teaching Reading [online]. Available from: <https://essentialsoflanguageteaching.wordpress.com/practice/teaching-reading/>.